

[AM2022.10.03H]

Københavns Byrets DOM - 8. januar 2021 - 2-11230/2020 - 0100-76329-00003-19

Anklagemyndigheden mod *Tiltalte*, født 1996

Sagens baggrund og parternes påstande

Der har medvirket domsmænd ved behandlingen af denne sag.

Anklageskriftet er modtaget den 4. maj 2020. Der er i anklageskriftet rejst tiltale i forhold 3 både mod *Tiltalte* og *Person1*, men retten har den 12. oktober 2020 besluttet at udskille sagen mod *Person1* til særskilt behandling.

Tiltalte har besluttet, at sagen ikke skal behandles under medvirken af nævninger.

Tiltalte er ifølge berigtiget anklageskrift tiltalt for

1.

overtrædelse af færdselslovens § 117 d, stk. 2, jf. § 56, stk. 1, 2. pkt.,

ved den 27. maj 2019 ca. kl. 00.35 at have ført personbilen med *Reg.nr.* ad Ingerslevgade i København, uden at have medbragt sit kørekort.

2.

overtrædelse af knivlovens § 7, stk. 1, jf. § 1 og § 2, stk. 1, nr. 8,

ved i forlængelse af det i forhold 1 passerede, ved politiets standsning af personbilen med *Reg.nr.* ud for adressen Ingerslevgade ... i København, på offentligt tilgængeligt sted, uden anerkendelsesværdigt formål og uden politiets tilladelse, at have besiddet en kreditkortkniv.

3.

røveri efter straffelovens § 288, stk. 1, nr. 1, samt legemsangreb af særlig rå, brutal eller farlig karakter efter straffelovens § 245, stk. 1,

ved den 3. juni 2019 ca. kl. 16.00 i opgangen til *Adresse1* i København og i de nærliggende gader omkring denne adresse, i forening og efter forudgående aftale eller ved fælles forståelse med *Person1*, hvis sag behandles særskilt, og en pt. ukendt medgerningsmand, for derigennem at skaffe sig eller andre uberettiget

vinding, ved vold eller trussel om øjeblikkelig anvendelse af vold, at have overfaldet og aftvunget *Forurettede* ca. 59.000 kr. i kontanter, som han bar i en konvolut, idet *Person1*, efter aftale med *Tiltalte* og den pt. ukendte medgerningsmand, satte *Forurettede* af på *Adresse1* i København, hvor *Tiltalte* og den pt. ukendte medgerningsmand ventede i opgangen, og umiddelbart efter *Forurettedes* ankomst rettede henvendelse til *Forurettede* og stak ham med en kniv i låret, alt imens de meddelte ham, at han skulle give dem pengene, hvilket fik *Forurettede* til at gøre modstand, hvorefter *Tiltalte* og den pt. ukendte medgerningsmand slog *Forurettede* med knivens skæfte og efterfølgende fratog ham konvolutten indeholdende ca. 59.000 kr. og flygtede fra adressen. *Forurettede* eftersatte *Tiltalte*, som under dennes flugt fra adressen flere gange stak *Forurettede* med kniven, ligesom *Tiltalte* tildelte *Forurettede* flere slag med knyttet hånd, alt hvilket medførte behandlingskrævende skader, herunder stikog snitsår på *Forurettedes* overlæbe, højre underarm, højre håndryg, venstre overarm, venstre underarm samt venstre lår.

Anklagemyndigheden har nedlagt påstand om, at tiltalte i medfør af straffelovens § 68, jf. § 16, stk. 1, dømmes til anbringelse på psykiatrisk afdeling uden længstetid. Anklagemyndigheden har desuden nedlagt påstand om, at tiltalte straffes med en bøde på 1000 kr. for overtrædelse af færdselslovens § 117 d, stk. 2, jf. § 56, stk. 1, 2. pkt. i forhold 1.

Anklagemyndigheden har endvidere nedlagt påstand om, at der hos tiltalte i medfør af straffelovens § 75, stk. 2, konfiskeres en kniv.

Anklagemyndigheden har endelig nedlagt påstand om, at tiltalte i medfør af udlændingelovens § 49, stk. 1, jf. § 22, nr. 2, nr. 3 og nr. 6, og § 32, stk. 4, nr. 7, jf. stk. 1, udvises med indrejseforbud for bestandig.

Tiltalte har erkendt sig skyldig i forhold 1 og 2 men nægtet sig skyldig i forhold 3. *Tiltalte* har erklæret sig enig i anklagemyndighedens sanktionspåstand, såfremt han findes skyldig i forhold 3, men har gjort gældende, at der bør fastsættes en længstetid på 5 år.

Tiltalte har ikke protesteret mod konfiskationspåstanden. *Tiltalte* har påstået frifindelse for udvisningspåstanden.

Forurettede har påstået, at tiltalte skal betale ham 112.991,06 kr. i erstatning.

Beløbet udgør 7.535,43 kr. i medicin- og behandlingsudgifter samt udgifter til lægehjælp og behandling, 12.940,43 kr. vedrørende udgift til hushjælp og chauffør, 10.920 kr. vedrørende godtgørelse for svie og smerte, 2000 kr. vedrørende ødelagt tøj, 20.000 kr. i godtgørelse efter erstatningsansvarslovens § 26, stk. 3, 59.000 kr. vedrørende det frarøvede kontantbeløb og 595,20 kr. vedrørende udgift til visumansøgning.

Tiltalte har bestridt erstatningspligten og erstatningskravets størrelse. Tiltalte har dog anerkendt, at han kan dømmes til at betale godtgørelse for svie og smerte i et antal dage efter rettens skøn, såfremt han findes skyldig i forhold 3.

Forklaringer

Der er afgivet forklaring af tiltalte og vidnerne *Forurettede*, politibetjent *Vidne1*, politiassistent *Vidne2*, politiassistent *Vidne3*, *Vidne4*, *Vidne5*, *Vidne6* og *Vidne7*.

[FORKLARINGER UDELADT]

Oplysningerne i sagen

Der er dokumenteret personundersøgelse vedrørende undersøgelse af *Forurettede* foretaget af Retspatologisk Afdeling den 3. juni 2019. Det fremgår blandt andet af undersøgelsen:

"...

Konklusion:0

Ved undersøgelsen den 03-06-2019 kl. 17:20 af *Forurettede*, CPR nr. (Født 1991), fandtes en efter det oplyste 27-årig mand med alderssvarende udseende. Legemsbygningen var almindelig og ernærings-tilstanden middel. Højden var 184 cm og vægten 87 kg. Undersøgte fremstod smertepåvirket og påvirket af smertestillende medicin, men medvirkede roligt og villigt til undersøgelsen.

Der fandtes ingen punktformede blodudtrækninger i øjnenes bindehinder, i øjenlågshuden, i ansigtshuden i øvrigt, i huden bag ørerne eller i mundslimhinden.

Af t egn på vold påvistes snitsår på overlæben (2), højre hånds fingre (3,4,5), højre håndryg (6), venstre overarm (8,9) og venstre underarm (10) samt stiksår på venstre overarm (7) og venstre lår (11). Disse læsioner var friske, opstået ved skarp vold og meget vel på tidspunkter for hændelsen.

Af yderligere tegn på vold påvistes et kvæstningssår i panden (1). Denne læsion var frisk, opstået ved moderat stump vold og meget vel på tidspunktet for hændelsen.

Læsionerne på højre hånds fingre, højre hånd, og venstre arm kan tolkes som afværgelseslæsioner.

På det foreliggende må det antages, at undersøgte ikke har været i livsfare, idet han formentligt havde overlevet uden den foretagne lægelige behandling af de påførte læsioner.

..."

Personlige oplysninger

Tiltalte er tidligere straffet af betydning for sagen

- ved Københavns Byrets dom af 31. maj 2012 for overtrædelse af straffelovens § 288, stk. 1, nr. 1 og færdselslovens § 118, jf. § 51, stk. 6 og § 81, stk. 1 med fængsel i 3 måneder, betinget samt en til-lægsbøde.

- ved Københavns Byrets dom af 8. juli 2016 for overtrædelse af straffelovens § 192a, stk. 1, nr. 1 og våbenbekendtgørelsens § 57, stk. 4, jf. § 16, stk. 1, nr. 1, jf. nu knivlovens § 7, stk. 1, jf. § 2, stk. 1, med fængsel i 1 år og 6 måneder. Udvist betinget med en prøvetid på 2 år.
- ved Københavns Byrets dom af 23. januar 2019. Ved dommen blev tiltalte fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 191, stk. 1, 1. pkt, jf. lov om euforiserende stoffer § 3, jf. § 2, jf. bekendtgørelse om euforiserende stoffer, § 27, stk. 2, jf. § 3, jf. bilag 1, liste B, nr. 43. Tiltalte blev ikke straffet, jf. straffelovens § 16, stk. 1, men blev i medfør af straffelovens § 68 og § 68a, dømt til at undergive sig behandling i psykiatrisk afdeling med tilsyn af kriminalforsorgen under udskrivning, således at kriminalforsorgen sammen med overlægen kunne træffe bestemmelse om genindlæggelse. Tiltalte blev udvist betinget med en prøvetid på 2 år.

Tiltalte har været varetægtsfængslet siden den 4. juni 2019, i surrogat på lukket psykiatrisk afdeling siden den 5. august 2019.

Tiltalte har om sine personlige forhold forklaret, at han aldrig har været i Irak. Han har ingen familie i Irak. Hans mors familie bor i USA, og hans fars Familie bor i Sverige. Han ved ikke, hvordan behandlingsmulighederne for personer med psykisk sygdom er i Irak. Han taler lidt irakisk, men han kan ikke læse sproget.

Der er dokumenteret retspsykiatrisk erklæring af 16. marts 2020 vedrørende tiltalte, hvoraf blandt andet fremgår:

"...

Konklusion:

Observanden er herefter sindssyg og må antages at have været sindssyg på tidspunktet for det påsigtede forhold. Han er lavt normalt begavet og lider ikke af epilepsi eller anden alvorlig hjerneorganisk sygdom. Observanden var angiveligt hverken påvirket af alkohol, hash eller andre rusmidler på tidspunktet for det påsigtede forhold, og om dette skulle være, er der ikke mistanke om en heraf udløst abnorm rustilstand.

Observanden, der er irakisk statsborger, er opvokset med sine søskende hos samlevende forældre i København. Opvæksten var præget af, at observandens uregerlige adfærd blev mødt med vold, og da forældrene blev skilt, da han var 8 år, blev han anbragt på opholdssted i seks år, indtil han blev hjemgivet til sin mor. Skolegangen foregik primært i specialtilbud, men han har gennemført folkeskolens afgangsprøve. Kontakten til arbejdsmarkedet og uddannelse derefter har været sporadisk, og han har i perioder modtaget kontanthjælp. Observanden bor hos sin søster og har en kæreste, hvis 6-årige søn han fungerer som far for. Hans netværk består primært af den nærmeste familie.

Observanden begyndte som teenager at ryge hash, hvilket hurtigt fik karakter af et egentligt misbrug. Dertil kom indtagelse af både alkohol og kokain i perioder. Observanden formåede 20 år gammel at reducere sit misbrug væsentligt, og har angiveligt kun røget hash enkelte gange siden. Han udviklede under en varetægtsfængsling i 2018 psykotiske symptomer i form af hallucinationer med dertil knyttede vrangforestillinger og blev anbragt i surrogat på psykiatrisk afdeling, hvor han blev mentalun-

dersøgt og fundet lidende af paranoid skizofreni. Han blev efter en lang indlæggelse udskrevet til videre ambulans opfølgning iht. dom, som han kun i begrænset omfang samarbejdede om. Hans fremmøde var således sporadisk, og der var tvivl om, hvorvidt han tog sin medicin.

Under henværende undersøgelse har observanden været anbragt i surrogat på psykiatrisk afdeling og angivet sig velbefindende. Han afviser vedvarende produktiv psykotiske symptomer, men tilkendegiver samtidig en frygt for gift og overvågning. Han tager den ordinerede antipsykotisk virkende medicin, som han angiver god effekt af, hvilket er overensstemmende med det kliniske indtryk. Han fremtræder således betydeligt bedret i forhold til tidligere beskrivelser, men er fortsat psykotisk. Personlighedsmæssig virker han umoden, naiv, udannet og præget af begrænsede intellektuelle ressourcer og manglende interesse og indblik i sin omverden. Ved den psykologiske delundersøgelse findes observanden lavt normalt begavet, og testmæssigt er der tydelige tegn på en psykotisk tilstand i form af en stærkt svækket realitetstestning og alvorlig forstyrret tænkning. Han huser desuden et betydeligt aggressivt tankeindhold.

Samlet set er der tale om en observand, som er kendt med paranoid skizofreni og rummer psykotiske symptomer trods relevant medicinsk behandling. Personlighedsmæssigt forekommer observanden umoden og naiv, og han giver selv udtryk for, at være nem at lokke til at foretage uhensigtsmæssige gerninger. Observanden har trods sin unge alder en række domme for forskelligartet kriminalitet, herunder røveri, overtrædelse af våbenloven samt overtrædelse af færdselsloven, og han har ikke formået at samarbejde omkring en igangværende behandlingsforanstaltning på tilstrækkelig vis op til det nu påsigtede. Der er således stor risiko for fremtidig ligeartet kriminalitet.

Observanden findes herefter omfattet af straffelovens § 16, stk. 1. Man skal, såfremt han findes skyldig, som mest formålstjenestelig foranstaltning til imødegåelse af en betydelig, men af hans psykiske helbredstilstand i høj grad afhængig, risiko for fremtidig ligeartet kriminalitet, jf. straffelovens § 68, 2. pkt., anbefale til dom til anbringelse i psykiatrisk afdeling.

..."

Der er dokumenteret erklæring af 16. april 2020 fra Retslægerådet, hvoraf blandt andet fremgår:

"...

Med sagens tilbagesendelse skal Retslægerådet henvise til tidligere afgivne responsum af 2. november 2018 og nu, på baggrund af fremsendte med retspsykiatrisk erklæring af 16. marts 2020 ved *Læge1*, Retspsykiatrisk Klinik, Justitsministeriet, udtale, at *Tiltalte* formentlig er sindssyg, hvilket også var tilfældet på tidspunktet for det påsigtede, hvor der ikke foreligger oplysninger om eventuel påvirkning af rusmidler. *Tiltalte* er normalt begavet og lider ikke af epilepsi.

Tiltalte ankom til Danmark 2 år gammel fra Irak med sine forældre, som senere blev skilt. Han blev 8 år gammel, som følge af skolevægning og tilknytning til bandemiljø, anbragt uden for hjemmet og måtte flere gange skifte opholdssted på grund af adfærdsvanskeligheder, men blev hjemgivet 14 år gammel. *Tiltalte* har gået på interne skoler og i specialklasser og har med tilknyttet støttekontaktperson fået 9. klasses afgangseksamen. To lærepladser er opgivet, kortvarige ufaglærte ansættelser i løntilskudsordning og arbejde hos en onkel som slagter er afløst af perioder med kontanthjælp og afsoning. *Tiltalte* er uden bolig, men han har haft ophold hos forskellige søstre og har i 4 år dannet

par med jævnaldrende kvinde, som har en nu 6-årig søn. Parret ventede sig ved aktuelle varetægtsfængsling, hvorefter kæresten har fået foretaget en abort.

Tiltalte har fra 13 til 20-årsalderen haft et dagligt og stort indtag af hash samt et lejlighedsvis forbrug af kokain.

Ved mentalundersøgelse dateret den 27. september 2018 foretaget under indlæggelse blev *Tiltalte* fundet sindssyg husende vrangforestillinger af bizar og forfølgelseskarakter. Det blev overvejet, om *Tiltaltes* rusmiddelbrug skulle have udløst de psykotiske symptomer, men han fik diagnosen paranoid skizofreni. *Tiltalte* blev sat i behandling med antipsykotisk virkende medicin og modtog dom til psykiatrisk behandling den 23. januar 2019. Efter udskrivelse blev han fulgt ambulant, hvor han gav ustabil fremmøde, og hvor usikkerhed herskede, om han fulgte den ordinerede behandling.

Ved aktuelle mentalundersøgelse vurderes *Tiltalte* med afblegede psykotiske symptomer sammenholdt med tidligere beskrivelser, formentlig som følge af den igangværende antipsykotiske behandling, men dog stadig psykotisk med svækket realitetstestning, forstyrret tankegang og vage ideer om forgiftning og forfølgelse.

Retslægerådet finder herefter, at *Tiltalte* formentlig er sindssyg og dermed omfattet af straffelovens § 16, stk. 1. Såfremt han findes skyldig i det påsigtede, skal Retslægerådet, som mest formålstjenlig foranstaltning, jævnfør samme lovs § 68, 2. pkt., anbefale dom til anbringelse i psykiatrisk afdeling. ..."

Af supplerende erklæring af 9. december 2020 fra Psykiatrisk Center ... , udfærdiget af *Læge2*, fremgår blandt andet:

"...

Resumé

....

Der er således sket en yderligere betydelig bedring i observandens tilstand i forhold til marts 2020, hvor mentalerklæringen blev udfærdiget. Der er dog ikke tale om en ændring i en sådan grad, at selve grundlaget, på hvilken mentalerklæringen er blevet udfærdiget, kan anses som væsentligt ændret, blandt andet idet en tidligere psykiatrisk behandlingsdom ikke kunne forebygge fornyet kriminalitet. Der kan således ikke peges på anden foranstaltning som mest formålstjenlig til imødegåelse af risiko for ligeartet kriminalitet end den i mentalerklæringen fra den 16. marts 2020 anbefalede.

..."

Af udlændingestyrelsens udtalelse af 18. marts 2020 fremgår blandt andet:

"....

Københavns Politi har den 28. december 2019 anmodet Udlændingestyrelsen om en udtalelse til brug for straffesagen mod:

Navn: *Tiltalte*

Nationalitet: Irak
CPR nr. (Født 1996)

der er tiltalt for overtrædelse af:

- Straffelovens § 245, stk. 1
- Straffelovens § 288, stk. 2, jf. stk. 1, nr. 1

Det er til sagen oplyst, at anklagemyndigheden forventer pågældende idømt en fængselsstraf på 1,5 år eller en foranstaltning i form af en behandlings- eller anbringelsesdom.

Det er desuden oplyst, at anklagemyndigheden vurderer, at der under straffesagen bør nedlægges påstand om udvisning med indrejseforbud.

Tiltalte er tidligere straffet for kriminalitet herunder senest af Københavns Byret den 23. januar 2019 idømt en behandlingsdom og betinget udvist af Danmark med en prøvetid på 2 år.

Opholdsgrundlag og længde

Pågældende blev den 6. november 1998 familiesammenført med sin herboende far og meddelt opholdstilladelse i Danmark efter udlændingelovens § 9, stk. 1, nr. 3.

Tiltalte indrejste i Danmark den 9. december 1998.

Den pågældende blev den 7. april 1999 meddelt opholdstilladelse i Danmark efter udlændingelovens § 7, stk. 2 indtil den 2. juli 2001. Pågældendes opholdstilladelse er senest den 9. maj 2002 meddelt tidsubegrænset.

Den 9. december 1998 blev pågældende tilmeldt folkeregisteret.

Idet anklagemyndigheden ikke har fremsendt en samlet opgørelse over tidligere afsoning og frihedsberøvelse, skal Udlændingestyrelsen tage forbehold herfor.

Udlændingestyrelsen vurderer dog, at dette ikke har betydning for hjemmelsspørgsmålet, idet pågældende ud fra sagens oplysninger i øvrigt umiddelbart har haft lovligt ophold i Danmark i mere end de seneste 8 år, når den i udlændingelovens § 27, stk. 5 nævnte periode fratrækkes.

Udvisningshjemmelen

Udlændingestyrelsen vurderer, at opholdets karakter fører til, at betingelserne for en eventuel udvisning skal søges i udlændingelovens § 22, nr. 6.

.....

§ 26, stk. 2

Vedrørende spørgsmålet om, hvorvidt en beslutning om udvisning af *Tiltalte* med sikkerhed kan antages at være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, skal Udlændingestyrelsen henvise til politiets afhøringsrapporter af 4. juni 2019 og af 19. oktober 2019.

Heraf fremgår at *Tiltalte* blandt andet har oplyst, at han:

- Kom til Danmark fra Irak i 1998 som 2-årig.

- Har gået i vuggestue, børnehave, fritidshjem og folkeskole i Danmark. Pågældende har ingen kompetencegivende uddannelse. Pågældende var i sommeren 2019 i gang med en uddannelse til murer.
- Har tilknytning til Danmark i form af herboende forældre, søskende samt nevøer og niecer.
- Er udgift og har ingen børn, men er kæreste med en herboende dansk kvinde, som pågældende er islamisk gift med. Kæresten har et barn fra et tidligere parforhold, som pågældende indtager en farrolle overfor.
- Kan ikke forestille sig et liv i hjemlandet, da pågældende føler sig dansk.
- Fejler ikke noget fysisk, men lider af skizofreni og tager medicin herfor. Pågældende har pt. ikke noget misbrug af euforiserende stoffer, men har tidligere røget hash og taget kokain. Har ingen tilknytning til hjemlandet og kan ikke begå sig på arabisk.

Udtalelse om udvisningsspørgsmålet

Det bemærkes indledningsvis, at det følger af bestemmelsen i udlændingelovens § 26, stk. 2, at en udlænding skal udvises efter §§ 2224, medmindre dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser.

På baggrund af anklagemyndighedens oplysninger om kriminalitetens karakter, og om at den pågældende forventes idømt en frihedsstraf af 1,5 års varighed sammenholdt med de i udlændingelovens § 26, stk. 2 nævnte hensyn, kan Udlændingestyrelsen tiltræde, at anklagemyndigheden nedlægger påstand om udvisning.

Efter Udlændingestyrelsens vurdering bør påstanden om udvisning nedlægges i medfør af udlændingelovens § 22, nr. 6.

..."

Af Udlændingestyrelsens udtalelse af 14. december 2020 fremgår blandt andet:

"...

Udlændingestyrelsen sendte den 18. marts 2020 en udtalelse til Københavns Politi. Anklagemyndigheden har supplerende oplyst, at anklagemyndigheden på baggrund af en mentalundersøgelse nu nedlægger påstand om en dom til anbringelse, og såfremt tiltalte var egnet til almindelig straf, ville pågældende blive idømt en fængselsstraf på 1,5 til 2 års fængsel.

Anklagemyndigheden har på den baggrund anmodet Udlændingestyrelsen om en supplerende udtalelse.

Udlændingestyrelsen kan supplerende oplyse, at Udlændingestyrelsen på baggrund af anklagemyndighedens oplysninger om kriminalitetens karakter, og om at den pågældende forventes idømt en anbringelsesdom sammenholdt med de i udlændingelovens § 26, stk. 2 nævnte hensyn, kan Udlændingestyrelsen fortsat tiltræde, at anklagemyndigheden nedlægger påstand om udvisning efter udlændingelovens § 22, nr. 6.

..."

Rettens begrundelse og afgørelse

Forhold 1 og 2

Ved tiltaltes uforbeholdne erkendelse, der bestyrkes af de i øvrigt foreliggende oplysninger er det bevist, at tiltalt er skyldig i overensstemmelse med tiltalen.

Tiltalte har således overtrådt færdselslovens § 117 d, stk. 2, jf. § 56, stk. 1, 2. pkt., samt knivlovens § 7, stk. 1, jf. § 1 og § 2, stk. 1, nr. 8,

Forhold 3

Retten lægger efter *Forurettedes* sammenhængende og troværdige forklaring til grund, at han forud for sin rejse til Danmark havde været i kontakt med *Person1*, som havde arrangeret, at *Forurettede* under sit ophold i Danmark kunne bo i en lejlighed i *Adresse1*, som tilhørte en af *Person1's* bekendte.

Retten lægger efter *Forurettedes* forklaring til grund, at *Forurettede* den 2. juni 2019 havde aftalt med *Person1*, at *Person1* den følgende dag skulle køre *Forurettede* til banken, hvor *Forurettede* skulle hæve penge, og videre til Money Transfer, hvorfra *Forurettede* skulle sende penge til sin familie. *Forurettede* havde ifølge sin forklaring fortalt *Person1*, hvor mange penge, han skulle hæve.

Ifølge *Forurettedes* forklaring hentede *Person1 Forurettede* den 3. juni 2019 om eftermiddagen og kørte *Forurettede* til banken, hvor *Forurettede* hævede 59.000 kr., som det også fremgår af Payment Voucher af 3. juni 2019 fra Dahabshill Transfer Services. Herefter ændrede *Person1* deres aftale og sagde nu, at han skulle hente sine børn i skolen, og at han derfor måtte køre *Forurettede* tilbage til *Adresse1*. *Person1* kørte så *Forurettede* til *Adresse1* og satte *Forurettede* af.

Efter *Forurettedes* forklaring lægger retten til grund, at der i opgangen i *Adresse1* sad to mænd på trappen. Den ene mand tog kuverten med 59.000 kr. fra *Forurettede*, mens den anden mand truede *Forurettede* med en kniv. Den mand, som havde taget kuverten med pengene, løb ud af opgangen, og manden med kniven stak *Forurettede* med kniven.

Retten lægger efter bevisførelsen til grund, at *Forurettede* fulgte efter manden med kniven ud på gaden, hvor der opstod håndgemæng, og hvor manden stak *Forurettede* flere gange med kniven og slog *Forurettede*.

Efter bevisførelsen, herunder *Forurettedes* og vidnerne politibetjent *Vidne1's*, *Vidne4's*, *Vidne5's* og *Vidne7's* forklaringer, lægger retten til grund, at tiltalte var den ene af de to gerningsmænd, som begik røveriet i opgangen, og at det var tiltalte, som truede og stak *Forurettede* med kniv under og efter røveriet og slog *Forurettede*.

Retten lægger efter personundersøgelsen af *Forurettede* til grund, at *Forurettede* blev stukket flere gange med kniv, og at han havde behandlingskrævende skader på overlæben, højre hånds fingre, højre håndryg, venstre overarm, venstre underarm, samt stiksår på venstre overarm og venstre lår.

Retten finder det efter bevisførelsen, herunder *Forurettedes* forklaring, ubetænkeligt at lægge til grund, at *Person1* havde aftalt røveriet med tiltalte og den ukendte medgerningsmand. Retten lægger herved navnlig vægt på, at *Person1* vidste, at *Forurettede* havde hævet 59.000 kr. i kontanter, og at *Person1* pludselig ændrede aftalen med *Forurettede* og kørte *Forurettede* til *Vej*, hvor tiltalte og den ukendte medgerningsmand ventede i opgangen.

Retten lægger således til grund, at tiltalte begik røveriet i forening og efter forudgående aftale eller ved fælles forståelse med *Person1* og den ukendte medgerningsmand.

Som følge af det anførte finder retten tiltalte skyldig i den rejste tiltale for røveri efter straffelovens § 288, stk. 1, nr. 1 samt legemsangreb af særlig rå, brutal eller farlig karakter efter straffelovens § 245, stk. 1.

Sanktion

Retten lægger på baggrund af konklusionen i den retspsykiatriske erklæring og Retslægerådets udtalelse til grund, at tiltalte er sindssyg og må antages at have været utilregnelig på grund af sindssygdom på gernings-tidspunktet i forhold 3. *Tiltalte* frifindes derfor for straf, jf. straffelovens § 16, stk. 1.

I overensstemmelse med konklusionen i den retspsykiatriske erklæring og Retslægerådets udtalelse træffer retten afgørelse om, at tiltalte skal anbringes i psykiatrisk afdeling, som mest formålstjenlig foranstaltning, jf. straffelovens § 68, stk. 1, første og andet punktum. Der fastsættes ingen længstetid for foranstaltningen, jf. straffelovens § 68a, stk. 2.

Tiltalte straffes med en bøde på 1000 kr. for overtrædelse af færdselslovens § 117d, stk. 2, jf. § 56, stk. 1, 2. pkt. Forvandlingsstraffen er fængsel i 6 dage. Retten har herved lagt vægt på, at tiltalte ikke kan antages at have været utilregnelig i forhold 1.

Konfiskation

Påstanden om konfiskation tages i medfør af den påberåbte bestemmelse til følge som nedenfor bestemt.

Udvisning

To af rettens medlemmer lægger afgørende vægt på, at tiltalte tidligere er dømt for alvorlig kriminalitet og i den forbindelse to gange er udvist betinget af Danmark. Disse medlemmer mener på denne baggrund, at det uanset tiltaltes manglende tilknytning til Irak ikke med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser at udvise tiltalte af Danmark. Disse medlemmer stemmer derfor for at tage anklage-myndighedens påstand om udvisning for bestandig til følge i medfør af de påberåbte bestemmelser.

Et af rettens medlemmer mener, at udvisning med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. udlændingelovens § 26, stk. 2. Dette medlem stemmer derfor for, at tiltalte alene bør tildeles en advarsel, jf. udlændingelovens § 24 b, stk. 1.

Dette medlem lægger herved navnlig vægt på, at tiltalte har boet i Danmark, siden han var to år, og at han har sin nære familie her i landet. Han har på intet tidspunkt efter ankomsten til Danmark været i sit hjemland Irak, han taler kun lidt irakisk, og han kan ikke læse irakisk. Karakteren af forhold 3 og den omstændighed, at tiltalte tidligere er udvist betinget af Danmark i to tilfælde, kan herefter og også henset til de lægelige oplysninger om tiltaltes personlige forhold efter dette medlems opfattelse ikke føre til en ændret vurdering.

Der træffes afgørelse efter stemmeflertallet, og tiltalte udvises derfor af Danmark med indrejseforbud for bestandig.

Erstatning

I overensstemmelse med afgørelsen af skyldsspørgsmålet i forhold 3, er tiltalte efter retsformandens opfattelse erstatningspligtig overfor *Forurettede*.

Retsformanden mener, at *Forurettedes* erstatningskrav vedrørende udgifter til medicin, lægehjælp og behandling er dokumenteret, og kravet på 7.535,43 kr. tages derfor til følge.

Kravet om godtgørelse for svie og smerte er ligeledes dokumenteret og tages til følge med 10.920 kr.

Kravet om erstatning for ødelagt tøj tages til følge med det krævede beløb på 2000 kr., som er fastsat skønsmæssigt.

Desuden tages erstatningskravet på 59.000 kr. vedrørende det frarøvede beløb til følge.

Udgiften til visumansøgning, som *Forurettede* har afholdt med henblik på at kunne møde i retten, tages til følge med 595,20 kr.

Der er efter de foreliggende oplysninger ikke grundlag for at tage kravet om erstatning for udgift til hushjælp og chauffør til følge, selv om *Forurettede* efter sin forklaring har antaget hushjælp og chauffør efter lægens anbefaling.

Efter en samlet vurdering af angrebets farlighed og de følger, *Forurettede* har efter angrebet, er der ikke grundlag for at tilkende *Forurettede* godtgørelse i medfør af erstatningsansvarslovens § 26, stk. 3.

Som følge af det anførte dømmer retten tiltalte til at betale 80.050,63 kr. i erstatning til *Forurettede*. Beløbet forrentes med procesrente fra den 27. december 2020.

Thi kendes for ret:

Tiltalte dømmes til anbringelse i psykiatrisk afdeling.

Tiltalte straffes med en bøde på 1000 kr. Forvandlingsstraffen er fængsel i 6 dage.

Hos tiltalte konfiskeres en kniv.

Tiltalte udvises af Danmark med indrejseforbud for bestandig.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger, herunder 83.960 kr. + moms i salær til forsvareren, advokat Gitte Juul Jensen.

Tiltalte skal endvidere inden 14 dage til *Forurettede*, c/o advokat Søren H.M. Larsen, betale 80.050,63 kr. med tillæg af procesrente fra den 27. december 2020 til betaling sker.

.....

Østre Landsrets 19. afdelings DOM - 2. september 2021 - S-224-21

(landsdommerne Lone Dahl Frandsen, Anne Birgitte Fisker og Thomas Smed (kst.) med domsmænd).

Anklagemyndigheden mod *Tiltalte*, født 1996, (advokat Gitte Juul Jensen, beskikket)

Københavns Byrets dom af 8. januar 2021 (SS 2-11230/2020) er anket af *Tiltalte* med påstand om frifindelse for dommens bestemmelse om udvisning, subsidiært at der fastsættes et tidsbestemt indrejseforbud.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse og ophævelse af foranstaltningen idømt ved Københavns Byrets dom af 23. januar 2019.

Tiltalte har tilsluttet sig anklagemyndighedens påstand om ophævelse af foranstaltningen idømt ved Københavns Byrets dom af 23. januar 2019.

Personlige oplysninger

Der er for landsretten fremlagt supplerende erklæring vedrørende tiltalte af 25. august 2021 udarbejdet af speciallæge i psykiatri, *Person8*, hvoraf fremgår bl.a.:

”Konklusion

Der er således udtryk for en kronisk psykoselidelse, hvor tilbagefald uden antipsykotisk behandling er næsten garanteret. Prognosen for at patienten kan blive helbredt for sin paranoide skizofreni og klare sig uden medicinsk behandling vurderes meget ringe.

Patienten bliver i ubehandlet tilstand svært sindssyg med både hallucinationer og vrangforestillinger, og har i psykotisk tilstand tidligere været til fare for andre. Til gengæld har behandling vist sig at være meget effektiv og patientens tilstand stabiliseres således at han fremstår næsten symptomfri under kontinuerlig behandling. Det er således af afgørende betydning for patientens helbred og stabiliteten af den kroniske lidelse at patienten får medicinsk behandling, og at en sådan er til rådighed, der hvor patienten opholder sig.”

Tiltalte har om sine personlige forhold supplerende forklaret bl.a., at han ikke kan huske noget fra før, han indrejste i Danmark. Han har mødt sin fars familie, der bor i Sverige. Tiltalte har ikke mødt sin mors familie, der bor i USA, efter de flygtede fra Irak i 2015. Han har ikke nogen familie i Irak, og så vidt han ved, har hans forældre heller ikke kontakt med personer bosiddende i Irak.

Han har boet hos sin mor og hos sine søskende under sin opvækst. Hans søskende taler dansk. Hans mor bliver bedre og bedre til dansk. Han kan enkelte arabiske ord og sætninger som f.eks. ”tak for mad”, ”hej”, ”farvel” og lignende. Han kan ikke skrive eller læse arabisk. Når tiltalte taler med sin mor, plejer en af hans søstre at fungere som tolk, fordi han ikke taler godt nok arabisk til selv at kunne tale med sin mor. Han boede hos sine forældre, indtil han blev 8 år gammel, og hos sin mor fra han var 14 år gammel, men han opholdt sig næsten ikke i hjemmet, så han talte sjældent med moderen. Tiltalte har fået at vide, at han kunne tale arabisk, da han var barn, men han har glemt sproget.

Han mødte sin kæreste, *Person9*, for omkring 4½ år siden. De er islamisk gift. De havde planer om også at blive juridisk gift, men så blev tiltalte anholdt i forbindelse med denne sag. *Person9* har en søn på nu 7 år fra et tidligere forhold. Tiltalte ser drengen meget, de har et godt forhold til hinanden og laver forskellige aktiviteter sammen. Tiltalte har aldrig boet sammen med *Person9*, fordi det på grund af tiltaltes psykiske problemer ikke ville være godt for drengen, hvis tiltalte flyttede ind. Han ser sig selv som en far for drengen.

Når han husker at tage sin medicin, har han ikke nogen symptomer som følge af sin psykiske tilstand. Hvis han glemmer at tage medicinen, bliver han psykisk ustabil.

Han har ikke været en del af bandemiljøet siden 2016.

Tiltalte har været fortsat frihedsberøvet under anken.

Landsrettens begrundelse og resultat

Tiltalte, der er irakisk statsborger, er fundet skyldig i bl.a. røveri samt legemsangreb af særlig rå, brutal eller farlig karakter og er dømt til anbringelse i psykiatrisk afdeling. Det tiltrædes derfor, at der er hjemmel i udlændingelovens § 22, nr. 2, nr. 3 og nr. 6, til at udvise ham.

Det følger herefter af udlændingelovens § 26, stk. 2, at tiltalte skal udvises, medmindre dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser. Spørgsmålet er herefter, om en sådan udvisning vil være i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8.

Af retspraksis fra Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol, jf. senest navnlig domme af 12. januar 2021 i sag 56803/18, Munir Johana mod Danmark, og i sag 26957/19, Khan mod Danmark, og af Højesterets retspraksis følger, at det navnlig beror på en proportionalitetsvurdering, om en udvisning af en herboende udlænding er forenelig med artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. Der skal ifølge denne praksis foreligge meget tungtvejende grunde for at udvise en fastboende udlænding, der er født i landet eller indrejst som barn, og som har tilbragt det meste af sin barndom og ungdom i landet, jf. bl.a. præmis 75 i Menneskerettighedsdomstolens dom af 23. juni 2008 i sag 1638/03, Maslov mod Østrig.

I et tilfælde, hvor udlændingen endnu ikke har etableret egen familie, skal der ved vurderingen af, om en udvisning vil være proportional, lægges vægt på blandt andet karakteren og alvoren af den tidligere og nu begåede kriminalitet, hvor længe den pågældende udlænding har været i opholdslandet samt styrken af de familiemæssige, sociale og kulturelle bånd til opholdslandet og statsborgerskabslandet, jf. præmis 71 i Maslov mod Østrig.

Tiltalte er nu 25 år og som anført irakisk statsborger. Han er efter det oplyste født i Irak og kom som 2-årig til Danmark i 1998 som familiesammenført med sin herboende far. Han har forklaret, at han ikke har været i Irak siden sin indrejse i Danmark og ingen familie har i Irak. Han talte arabisk som barn og taler stadig lidt arabisk. Efter sagens oplysninger lægger landsretten til grund, at tiltalte ikke er gift efter dansk lovgivning, og at tiltalte ikke bor sammen med *Person 9*, med hvem han efter sin forklaring er islamisk gift, og som har en nu 7-årig søn fra et tidligere forhold, som tiltalte ifølge det oplyste har en stor tilknytning til. Landsretten lægger herefter til grund, at tiltalte ikke har etableret egen familie.

Tiltalte er siden 2012 straffet adskillige gange, herunder for røveri og ulovlig våbenbesiddelse under særligt skærpende omstændigheder samt for overtrædelser af våbenloven og lov om euforiserende stoffer under særligt skærpende omstændigheder. Enkelte af forholdene er begået, før tiltalte fyldte 18 år, men tiltalte har, efter at han blev myndig, fortsat med at begå kriminalitet. Tiltalte er tidligere betinget udvist ved Københavns Byrets dom af 8. juli 2016 og Københavns Byrets dom af 23. januar 2019, og de nu pådømte forhold, der bl.a. angår røveri og vold af særlig rå, brutal eller farlig karakter, er begået i første del af prøvetiden for den senest idømte betingede udvisning. Landsretten finder, at der er en betydelig risiko for, at tiltalte også fremover vil begå personfarlig kriminalitet i Danmark, hvis han ikke udvises. Det er derfor nødvendigt at udvise ham af hensyn til den offentlige tryghed og for at forebygge uro eller forbrydelse som anført i Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8, stk. 2, jf. herved Højesterets dom af 20.

november 2018 optrykt i UfR 2019.751, som Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol har fundet konventionskonform ved den ovennævnte dom i sag 26957/19, Khan mod Danmark.

Fem voterende udtaler herefter:

Efter en samlet vurdering tiltræder vi, at de hensyn, der taler for udvisning af tiltalte, er så tungtvejende, at de har større vægt end de hensyn, som taler imod udvisning på grund af hans stærke tilknytning til Danmark og meget svagere tilknytning til Irak. Det er indgået i proportionalitetsafvejningen, at tiltalte ikke er uden forudsætninger for at klare sig i Irak, da han har talt arabisk som barn og stadig taler lidt arabisk. Tiltalte må også antages gennem sin opvækst at have fået kendskab til irakisk kultur og tradition. Det bemærkes endvidere, at hans familie vil have mulighed for at opretholde kontakten med ham via telefon og internet. Det er ligeledes indgået, at forholdene er begået få måneder efter den senest idømte betingede udvisning.

På den baggrund og af de grunde, der i øvrigt er anført af byrettens flertal, tiltræder vi, at den begåede kriminalitet efter sin karakter og grovhed ville have medført en fængselsstraf på mere end 1 år og 6 måneders fængsel, såfremt tiltalte ikke havde været straffri i medfør af straffelovens § 16, og at udvisning af tiltalte med indrejseforbud for bestandig, jf. udlændingelovens § 32, stk. 4, nr. 7, ikke er et uproportionalt indgreb i strid med artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Da udvisningen dermed ikke med sikkerhed er i strid med Danmarks internationale forpligtelser, tiltræder vi, at betingelserne for udvisning er opfyldt.

Én voterende udtaler herefter:

Henset til tiltaltes stærke tilknytning til Danmark og meget svage tilknytning til Irak finder jeg, at udvisning vil udgøre et uproportionalt indgreb over for tiltalte i strid med artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention. På denne baggrund stemmer jeg for, at tiltalte tildes en advarsel om udvisning, jf. udlændingelovens § 24 b.

Spørgsmålet afgøres efter stemmeflertallet.

Landsretten tager herefter anklagemyndighedens påstand om stadfæstelse til følge.

I overensstemmelse med parternes samstemmende påstande ophæves foranstaltningen idømt ved Københavns Byrets dom af 23. januar 2019.

Landsretten stadfæster derfor dommen i det påankede omfang med den ændring, at foranstaltningen idømt ved Københavns Byrets dom af 23. januar 2019 ophæves.

Thi kendes for ret:

Byrettens dom i sagen mod *Tiltalte* stadfæstes med den ændring, at foranstaltningen idømt ved Københavns Byrets dom af 23. januar 2019 ophæves.

Tiltalte skal betale sagens omkostninger for landsretten.

.....

Højesterets 1. afdelings DOM - 3. oktober 2022 - 33/2022

Anklagemyndigheden mod T, (advokat Eddie Omar Rosenberg Khawaja, beskikket)

I tidligere instanser er afsagt dom af Københavns Byret den 8. januar 2021 (SS 2-11230/2020) og af Østre Landsrets 19. afdeling den 2. september 2021 (SS-224-21).

I pådømmelsen har deltaget fem dommere: Thomas Rørdam, Jens Peter Christensen, Hanne Schmidt, Jan Schans Christensen og Jørgen Steen Sørensen.

Påstande

Dommen er anket af T med påstand om frifindelse for udvisning.

Anklagemyndigheden har påstået stadfæstelse, subsidiært udvisning med indrejseforbud af kortere varighed end fastsat, mere subsidiært advarsel om udvisning.

Supplerende sagsfremstilling

Af en erklæring af 7. september 2022 fra overlæge A, Psykiatrisk Center ..., fremgår bl.a.:

"Konklusion

Patienten er i stabil psykisk tilstand. Han misbruger ikke.

Han samarbejder fint omkring alle behandlingsindtag.

Han er velmedicineret. Han overholder husorden og aftaler, og benytter sig af terapeutiske samtaler.

Han er meget social og deltager i flere aktiviteter både på og udenfor afsnittet.

Patienten vurderes aktuelt i LAV risiko for vold.

Patienten lider af paranoid skizofreni og skal regelmæssigt (hver dag) behandles med antipsykotisk virkende medicin, også efter udskrivelse. Antipsykotiske lægemidler er lægemidler, der er rettet mod behandling af personer med symptomer på sindssygdom, især hallucinationer og forfølgelsesforestillinger. Skizofreni er en alvorlig psykisk lidelse, som præges af psykotiske symptomer, social tilbage-trækning og svækket evne til at fungere i sociale sammenhænge.

Patienten skal behandles med antipsykotisk medicin resten af hans liv. Ophører pt. med medicinen stiger risikoen for forværring af hans psykiske tilstand som kunne føre til fornyet kriminalitet.”

Udover hvad der fremgår af byrettens dom, er T tidligere straffet adskillige gange, herunder for overtrædelser af våbenlovgivningen og lovgivningen om euforiserende stoffer.

Retsgrundlag

Den 7. december 2021 afsagde Den Europæiske Menneskerettighedsdomstol (Storkammeret) dom i sag 57467/15 (Savran mod Danmark). I sagen havde landsretten efter udlændingelovens § 50 a opretholdt en tidligere bestemt udvisning for bestandig i et tilfælde, hvor den pågældende efter straffelovens § 16, stk. 2, var straffri. Menneskerettighedsdomstolen fandt, at der ved opretholdelsen af udvisningen forelå en krænkelse af Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 om ret til respekt for privatliv, og anførte om spørgsmålet bl.a.:

“ALLEGED VIOLATION OF ARTICLE 8 OF THE CONVENTION

...

a) General principles

181. The Court first reiterates the following fundamental principles established in its case-law as summarised in Üner (cited above, § 54) and quoted in Maslov (cited above, § 68):

’54. The Court reaffirms at the outset that a State is entitled, as a matter of international law and subject to its treaty obligations, to control the entry of aliens into its territory and their residence there (see, among many other authorities, Abdulaziz, Cabales and Balkandali v. the United Kingdom, 28 May 1985, § 67, Series A no. 94, and Boujlifa v. France, 21 October 1997, § 42, Reports of Judgments and Decisions 1997-VI). The Convention does not guarantee the right of an alien to enter or to reside in a particular country and, in pursuance of their task of maintaining public order, Contracting States have the power to expel an alien convicted of criminal offences. However, their decisions in this field must, in so far as they may interfere with a right protected under paragraph 1 of Article 8, be in accordance with the law and necessary in a democratic society, that is to say justified by a pressing social need and, in particular, proportionate to the legitimate aim pursued (see Dalia v. France, 19 February 1998, § 52, Reports 1998-I; Mehemi v. France, 26 September 1997, § 34, Reports 1997VI; Boultif, cited above, § 46; and Slivenko v. Latvia [GC], no. 48321/99, § 113, ECHR 2003-X).

55. The Court considers that these principles apply regardless of whether an alien entered the host country as an adult or at a very young age, or was perhaps even born there. In this context the Court refers to Recommendation 1504 (2001) on the non-expulsion of long-term immigrants, in which the Parliamentary Assembly of the Council of Europe recommended that the Committee of Ministers invite member States, inter alia, to guarantee that long-term migrants who were born or raised in the host country cannot be expelled under any circumstances (see paragraph 37 above). While a number of Contracting States have enacted legislation or adopted policy rules to the effect that long-term immigrants who were born in those States or who arrived there during early childhood cannot be expelled on the basis of their criminal record (see paragraph 39 above), such an absolute right not to be expelled cannot, however, be derived from Article 8 of the Convention, couched, as paragraph 2 of that provision is, in terms which clearly allow for exceptions to be made to the general rights guaranteed in the first paragraph.'

182. In *Maslov* (cited above, § 71) the Court further set out the following criteria as relevant to the expulsion of young adults, who have not yet founded a family of their own:

- the nature and seriousness of the offence committed by the applicant;
- the length of the applicant's stay in the country from which he or she is to be expelled;
- the time that has elapsed since the offence was committed and the applicant's conduct during that period; and
- the solidity of social, cultural and family ties with the host country and with the country of destination.

In addition, the Court will have regard to the duration of the exclusion order (*ibid.*, § 98; see also *Külekci v. Austria*, no. 30441/09, § 39, 1 June 2017, and *Azerkane v. the Netherlands*, no. 3138/16, § 70, 2 June 2020). Indeed, the Court notes in this context that the duration of a ban on re-entry, in particular whether such a ban is of limited or unlimited duration, is an element to which it has attached importance in its case-law (see, for example, *Yilmaz v. Germany*, no. 52853/99, §§ 47-49, 17 April 2003; *Radovanovic v. Austria*, no. 42703/98, § 37, 22 April 2004; *Keles v. Germany*, no. 32231/02, §§ 65-66, 27 October 2005; *Külekci v. Austria*, cited above, § 51; *Veljkovic-Jukic v. Switzerland*, no. 59534/14, § 57, 21 July 2020; and *Khan v. Denmark*, no. 26957/19, § 79, 12 January 2021).

183. All of the relevant criteria established in the Court's case-law should be taken into account by the domestic courts, from the standpoint of either "family life" or "private life" as appropriate, in all cases concerning settled migrants who are to be expelled and/or excluded from the territory following a criminal conviction (see *Üner*, cited above, § 60, and *Saber and Boughassal*, cited above, § 47).

184. Where appropriate, other elements relevant to the case, such as, for instance, its medical aspects, should also be taken into account (see *Shala v. Switzerland*, no. 52873/09, § 46, 15 November 2012; *I.M. v. Switzerland*, cited above, § 70; and *K.A. v. Switzerland*, no. 62130/15, § 41, 7 July 2020).

185. The weight to be attached to the respective criteria will inevitably vary according to the specific circumstances of each case; where the aim is the "prevention of disorder or crime", they are designed to help domestic courts evaluate the extent to which the applicant can be expected to cause disorder or to engage in criminal activities (see *Maslov*, cited above, § 70).

186. Moreover, for a settled migrant who has lawfully spent all or the major part of his or her childhood and youth in the host country, very serious reasons are required to justify expulsion (*ibid.*, § 75).

187. National authorities enjoy a certain margin of appreciation when assessing whether an interference with a right protected by Article 8 was necessary in a democratic society and proportionate to the legitimate aim pursued. However, the Court has consistently held that its task consists in ascertaining whether the impugned measures struck a fair balance between the relevant interests, namely the individual's rights protected by the Convention on the one hand and the community's interests on the other. Thus, the State's margin of appreciation goes hand in hand with European supervision, embracing both the legislation and the decisions applying it, even those given by an independent court. The Court is therefore empowered to give the final ruling on whether an expulsion measure is reconcilable with Article 8 (*ibid.*, § 76, and the cases cited therein).

188. Domestic courts must put forward specific reasons in the light of the circumstances of the case, not least to enable the Court to carry out the European supervision entrusted to it. Where the reasoning of domestic decisions is insufficient, without any real balancing of the interests in issue, this would be contrary to the requirements of Article 8 of the Convention. In such a scenario, the Court will find that the domestic courts failed to demonstrate convincingly that the respective interference with a right under the Convention was proportionate to the aim pursued and thus met a "pressing social need" (see *El Ghatet v. Switzerland*, no. 56971/10, § 47, 8 November 2016).

189. At the same time, where independent and impartial domestic courts have carefully examined the facts, applying the relevant human rights standards consistently with the Convention and its case-law, and adequately balanced the applicant's personal interests against the more general public interest in the case, it is not for the Court to substitute its own assessment of the merits (including, in particular, its own assessment of the factual details of proportionality) for that of the competent national authorities. The only exception to this is where there are shown to be strong reasons for doing so (see *Ndidi*, cited above, § 76; *Levakovic*, cited above, § 45; *Saber and Boughassal*, cited above, § 42; and *Narjis*, cited above, § 43).

(b) Application of those principles in the present case

190. In the present case, it appears that a balancing of the various interests at stake was performed in the light of the relevant Article 8 criteria by the national courts in the context of the criminal proceedings against the applicant, when his expulsion was first ordered. The Court further observes that a significant period elapsed between 10 August 2009 (the date on which the expulsion order became final) and 20 May 2015 (the date of the final decision in the revocation proceedings). Thus, it fell to the national authorities to consider the proportionality of the applicant's expulsion in the revocation proceedings, taking into account any relevant change in his circumstances, notably those pertaining to his conduct and health, that might have taken place during that period (see *Maslov*, cited above, §§ 90-93). The Court reiterates at this juncture that the crux of the present case is the compliance of the revocation proceedings with the relevant criteria under Article 8 of the Convention established by the Court's case-law (see paragraph 171 above).

191. The Court observes at the outset that, on account of his mental condition, the applicant was more vulnerable than an average “settled migrant” facing expulsion. The state of his health was required to be taken into account as one of the balancing factors (see paragraph 184 above). In this connection, the Court observes that, by virtue of section 50a of the Aliens Act (see paragraph 76 above), the national courts in the revocation proceedings proceeded to determine whether the applicant’s state of health made it conclusively inappropriate to enforce the expulsion order. At two levels of jurisdiction, the domestic courts had regard to statements from various experts and relevant information from the country concerned. In particular, they examined information from the social security institution in Turkey, a physician at a rehabilitation clinic in Konya under the auspices of the public hospital, and a public hospital in Konya, which confirmed that it was possible for a patient to receive intensive care in a psychiatric hospital matching the applicant’s needs. The courts were thus satisfied that the medication in issue was available in Turkey, including in the area where the applicant would most likely settle down.

192. The Court sees no reason to question that very thorough consideration was given to the medical aspects of the applicant’s case at the domestic level. Indeed, the High Court carried out a careful examination of the applicant’s state of health and the impact thereon, including the availability and accessibility of the necessary medical treatment, should the removal be implemented. It took into account the cost of medication and care, the distance to be travelled in order to have access to care and the availability of medical assistance in a language spoken by the applicant. However, medical aspects are only one among several factors to be taken into account where appropriate (see paragraph 184 above), as is the case here, in addition to the Maslov criteria outlined in paragraph 182 above.

193. As regards the nature and seriousness of the criminal offence, the Court observes that, while still a minor, the applicant committed a robbery of which he was convicted in 2001 (see paragraph 12 above). In 2006, acting with a group of other people, he participated in an attack on a man which resulted in the latter’s death (see paragraph 13 above). The Court notes that those were crimes of a violent nature, which cannot be regarded as mere acts of juvenile delinquency (compare and contrast Maslov, cited above, § 81). At the same time, the Court does not overlook the fact that, in the later criminal proceedings in which the applicant was found guilty of aggravated assault, the medical reports revealed that at the time when he had committed that offence, it was very likely that he had been suffering from a mental disorder, namely paranoid schizophrenia, threatening and physically aggressive behaviour being symptoms of that disorder in his case (see paragraph 25 above). In accordance with the Maslov criteria (see paragraph 182 above), it needs to be considered whether “very serious reasons” justified the applicant’s expulsion and hence, for the purposes of the present case, the refusal to revoke the order in 2015 at the time its execution became feasible. A relevant issue for the purposes of the Article 8 analysis is whether the fact that the applicant, on account of his mental illness, was, in the national courts’ view, exempt from punishment under Article 16 § 2 and Article 68 of the Danish Penal Code when convicted in 2009 had the impact of limiting the extent to which the respondent State could legitimately rely on the applicant’s criminal acts as the basis for his expulsion and permanent ban on re-entry.

194. In its recent case-law dealing with the expulsion of settled migrants under Article 8 of the Convention (see, for example, paragraph 189 above), the Court has held that serious criminal offences can, assuming that the other Maslov criteria are adequately taken into account by the national courts

in an overall balancing of interests, constitute a “very serious reason” such as to justify expulsion. However, the first Maslov criterion, with its reference to the “nature and seriousness” of the offence perpetrated by the applicant, presupposes that the competent criminal court has determined whether the settled migrant suffering from a mental illness has demonstrated by his or her actions the required level of criminal culpability. The fact that his or her criminal culpability was officially recognised at the relevant time as being excluded on account of mental illness at the point in time when the criminal act was perpetrated may have the effect of limiting the weight that can be attached to the first Maslov criterion in the overall balancing of interests required under Article 8 § 2 of the Convention.

195. The Court makes clear that in the present case it is not called upon to make general findings in this regard, but only to determine whether the manner in which the national courts assessed the “nature and seriousness” of the applicant’s offence in the 2015 proceedings adequately took into account the fact that he was, according to the national authorities, suffering from a serious mental illness, namely paranoid schizophrenia, at the moment when he perpetrated the act in question.

196. In this connection, the Court observes that, in its decision of 13 January 2015 regarding the lifting of the expulsion order, the High Court only briefly referred to the serious nature and gravity of his criminal offence (the first Maslov criterion, see paragraphs 66 and 182 above). No account was taken of the fact that the applicant was, due to his mental illness, ultimately exempt from any punishment but instead sentenced to committal to forensic psychiatric care (see paragraphs 22, 26 and 30 above). The High Court also made only a limited attempt to consider whether there had been a change in the applicant’s personal circumstances with a view to assessing the requirements of public order in the light of the information regarding his conduct during the intervening 7-year period (see paragraphs 34-36, 38-40, 43, 51, 54 and 62 above). Against this background, and given the immediate and long-term consequences for the applicant of the expulsion order being executed (see paragraph 200 below in relation to the permanent nature of the ban on re-entry), the Court considers that the national authorities did not give a sufficiently thorough and careful consideration to the Article 8 rights of the applicant, a settled migrant who had resided in Denmark since the age of six, and did not carry out an appropriate balancing exercise with a view to establishing whether those applicant’s rights outweighed the public interest in his expulsion for the purpose of preventing disorder and crime (compare *Ndidi*, cited above, §§ 76 and 81).

197. In that connection, as follows from the third of the Maslov criteria (see paragraph 182 above), the applicant’s conduct during the period that elapsed between the offence of which he had been found guilty and the final decision in the revocation proceedings is particularly important. Thus, the relevant evidence demonstrates that although initially the applicant’s aggressive behavioural patterns had persisted, he had made progress during those years (see paragraphs 34-36, 38-40, 43, 51, 54 and 62 above). However, the High Court did not consider these changes in the applicant’s personal circumstances with a view to assessing the risk of his reoffending against the background of his mental state at the time of the commission of the offence, which had exempted him from punishment, and the apparent beneficial effects of his treatment, which had led to his being discharged from forensic psychiatric care.

198. A further issue to be considered is the solidity of the applicant’s social, cultural and family ties with the host country and the country of destination (the fourth Maslov criterion). Whilst the appli-

cant's ties with Turkey seem to have been limited, it cannot be said that he was completely unfamiliar with that country (see paragraphs 30, 59 and 65 above). However, it appears that the High Court gave little consideration to the length of the applicant's stay in and his ties to his host country Denmark (the second and fourth Maslov criteria respectively; see paragraph 182 above), stressing as it did the fact that he had not founded his own family and had no children in Denmark (see paragraph 66 above). As to the latter aspect, the Court reiterates its finding in paragraph 178 above that, even if he had no "family life", the applicant could still claim protection of his right to respect for his "private life" within the meaning of Article 8 (see Maslov, cited above, § 93). In this regard, the Court attaches particular weight to the fact, also noted by the domestic courts in the criminal proceedings and by the City Court in the revocation proceedings, that the applicant was a settled migrant who had been living in Denmark since the age of six (see paragraph 59 above). Although the applicant's child and young adulthood were clearly difficult, suggesting integration difficulties, he had received most of his education in Denmark and his close family members (mother and siblings) all live there. He had also been attached to the Danish labour market for about five years (see paragraphs 27 and 30 above).

199. Lastly, in order to assess the proportionality of the impugned measure, the duration of the entry ban also needs to be taken into account (see paragraph 182 above). The Court has previously found such a ban to be disproportionate on account of its unlimited duration, whilst in other cases, it has considered the limited duration of the exclusion measure to be a factor weighing in favour of its proportionality (see the authorities cited in paragraph 182 above). The Court has also accepted an expulsion measure as proportionate in a situation where, in spite of the indefinite duration of that measure, possibilities remained for the applicants to enter the returning State (see, for instance, *Vasquez v. Switzerland*, no. 1785/08, § 50, 26 November 2013, where the applicant could apply for authorisation to enter Switzerland as a tourist), and, even more so, where it was open to the applicants to request the authorities to reconsider the duration of the entry ban (*ibid.*; see also *Kaya v. Germany*, no. 31753/02, §§ 68-69, 28 June 2007).

200. In the present case, the Danish courts, in the revocation proceedings, had no discretion under the domestic law to review and to limit the duration of the ban imposed on the applicant; nor was it open to him to have the exclusion order reconsidered in any other procedure. As a result of the refusal to lift that measure in the revocation proceedings, he was subjected to a permanent re-entry ban. The Court notes the very intrusive nature of that measure for the applicant. In the light of the Government's submissions regarding the very limited basis on which a visitor's visa may be issued to aliens who have been expelled and permanently banned from re-entry (see paragraph 162 above), it is clear that the possibility of the applicant re-entering Denmark, even for a short period, remains purely theoretical. As a result, he has been left without any realistic prospect of entering, let alone returning to, Denmark.

201. In the light of the above, it appears that in the revocation proceedings, despite the significant period of time during which the applicant underwent medical treatment for his mental disorder, the High Court, apart from briefly referring to his lack of family ties in Denmark and to the serious nature and gravity of his criminal offence, did not consider the changes in the applicant's personal circumstances with a view to assessing the risk of his reoffending against the background of his mental state at the time of the commission of the offence and the apparent beneficial effects of his treatment. Nor did it have due regard to the strength of the applicant's ties to Denmark as compared to those to Turkey. The Court further notes that under the domestic law, the administrative and judicial authorities had no possibility of making an individual assessment of the duration of the applicant's

exclusion from Danish territory, which was both irreducible and permanent. Therefore, and notwithstanding the respondent State's margin of appreciation, the Court considers that, in the particular circumstances of the present case, the domestic authorities failed to duly take into account and to properly balance the interests at stake (see paragraphs 182 and 183 above).

202. Accordingly, there has been a violation of Article 8 of the Convention."

Anbringender

T har anført, at udvisning med sikkerhed vil være i strid med artikel 8 i Den Europæiske Menneskerettighedskonvention.

Det følger af kravet om proportionalitet i konventionens artikel 8, stk. 2, at udvisning af en fastboende udlænding, der er indrejst som barn og har tilbragt det meste af sin barndom og ungdom i landet, forudsætter særligt tungtvejende grunde, f.eks. forebyggelse af uro eller forbrydelse.

Det fremgår af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols praksis, at den pågældendes helbredsmæssige forhold skal indgå i vurderingen. Af Menneskerettighedsdomstolens dom af 7. december 2021 (Savran mod Danmark) følger særligt, at det må indgå, om den pågældende var utilregnelig på det tidspunkt, hvor det strafbare forhold blev begået. Dette kan have betydning for bedømmelsen af karakteren og alvoren af den begåede kriminalitet.

Der skal derfor lægges vægt på, at han er fundet straffri i medfør af straffelovens § 16, stk. 1. Det skal også tillægges betydning, at forholdene er begået for mere end tre år siden, at han trods vide rammer for udgang ikke siden har begået kriminalitet, og at hans psykiske lidelse i dag er velbehandlet. Der skal endvidere lægges vægt på hans stærke familiemæssige, sociale og kulturelle bånd til Danmark og på, at han i realiteten er uden forudsætninger for at etablere et liv i Irak.

Også udvisning med tidsbegrænset indrejseforbud vil være i strid med artikel 8. Han har opholdstilladelse i medfør af udlændingelovens dagældende bestemmelse om familiesammenføring med herboende forældre, og tilladelsen vil bortfalde i tilfælde af udvisning. Hans udsigt til at få opholdstilladelse i Danmark på andet grundlag må anses for helt teoretisk. Udvisning med tidsbegrænset indrejseforbud er derfor i realiteten det samme som udvisning med indrejseforbud for bestandig.

Anklagemyndigheden har anført, at udvisning ikke vil være i strid med Menneskerettighedskonventionens artikel 8.

Det følger af Menneskerettighedsdomstolens dom i sagen Savran mod Danmark, at det i proportionalitetsvurderingen efter artikel 8, stk. 2, skal tillægges betydning, at den pågældende efter straffelovens § 16 er frifundet for straf. Det fremgår imidlertid ikke af dommen, med hvilken vægt forholdet skal indgå. I den foreliggende sag må det tillægges betydning, at T er fundet skyldig i røveri og i legemsangreb af særlig rå, brutal eller farlig karakter – dvs. kriminalitetstyper, som Menneskerettighedsdomstolen ser på med stor alvor.

Der må også lægges vægt på, at han siden 2012 er straffet adskillige gange, og at han ved to domme er udvist betinget og derfor var bekendt med konsekvenserne af ny kriminalitet, da han begik de aktuelle forhold.

Det må endvidere indgå, at en række af hans tidligere forhold er begået, før han blev fundet utilregnelig. Risikoen for, at han også fremover vil begå alvorlig kriminalitet i Danmark, afhænger derfor ikke alene af hans sindssygdom, herunder hvor velbehandlet han er. Hertil kommer, at de aktuelle forhold ikke forekommer udelukkende begrundet i f.eks. vrangforestillinger, idet der var tale om et planlagt røveri begået af flere i forening.

T har samlet set stærk tilknytning til Danmark, men han er ikke helt uden forudsætninger for at begå sig i Irak. Han taler stadig lidt arabisk, og det må antages, at han i sin opvækst har fået kendskab til irakisk kultur og skik.

Hvis der ikke er grundlag for udvisning for bestandig, må der ske udvisning med tidsbegrænset indrejseforbud. I givet fald vil han kunne søge opholdstilladelse, når indrejseforbuddet udløber. Det skal ikke på nuværende tidspunkt vurderes, om han faktisk vil kunne få opholdstilladelse, idet dette må bero på forholdene til den tid.

Højesterets begrundelse og resultat

Sagens baggrund og problemstilling

T er fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 288, stk. 1, nr. 1, og § 245, stk. 1, ved i juni 2019 i forening og efter forudgående aftale eller fælles forståelse med to andre personer at have overfaldet og aftvunget B ca. 59.000 kr. i kontanter og flere gange stukket ham med en kniv. Han er i medfør af straffelovens § 16, stk. 1, frifundet for straf som følge af utilregnelighed på grund af sindssygdom. Han er dømt til anbringelse i psykiatrisk afdeling og udvist af Danmark med indrejseforbud for bestandig.

For Højesteret angår sagen alene spørgsmålet om udvisning.

Udvisning

Som anført af landsretten skal T efter udlændingeloven udvises, medmindre dette med sikkerhed vil være i strid med Danmarks internationale forpligtelser, jf. lovens § 26, stk. 2. Spørgsmålet er, om udvisning med sikkerhed vil være i strid med Den Europæiske Menneskerettighedskonventions artikel 8 om ret til respekt for privatliv og familieliv.

T er 26 år og irakisk statsborger. Han er ikke gift eller samlevende og har ikke børn, men han har haft lovligt ophold i Danmark, siden han var 2 år. Udvisning vil derfor indebære et indgreb i hans ret til privatliv, jf. Menneskerettighedskonventionens artikel 8, stk. 1, og kan kun ske, hvis betingelserne i bestemmelsens stk. 2 er opfyldt. Udvisning har hjemmel i udlændingeloven og har til formål at forebygge uro eller forbrydelse,

og det afgørende er herefter, om udvisning må anses for nødvendig af hensyn til disse formål. Dette beror på en proportionalitetsvurdering.

De kriterier, der skal indgå i vurderingen, fremgår bl.a. af Den Europæiske Menneskerettighedsdomstols dom af 23. juni 2008 i sag 1638/03 (Maslov mod Østrig), præmis 68. Den vægt, der skal lægges på de enkelte kriterier, afhænger af den konkrete sags omstændigheder, jf. dommens præmis 70. I tilfælde som det foreliggende, hvor der er tale om en ung udlænding, som ikke har etableret egen familie, skal der lægges vægt på karakteren og alvoren af den begåede kriminalitet, varigheden af udlændingens ophold i værtslandet, tiden efter den begåede kriminalitet og udlændingens adfærd i denne periode samt fastheden af sociale, kulturelle og familiemæssige bånd til værtslandet og modtagerlandet, jf. dommens præmis 71.

Der skal foreligge meget tungtvejende grunde for at retfærdiggøre en udvisning, når der er tale om en fastboende udlænding, der er født her i landet eller indrejst som barn, og som har tilbragt det meste af sin barndom og ungdom her, jf. dommens præmis 75.

Særligt med hensyn til tilfælde, hvor den pågældende er frifundet for straf som følge af utilregnelighed på grund af sindssygdom, foreligger nu Menneskerettighedsdomstolens dom af 7. december 2021 i sag 57467/15 (Savran mod Danmark). Den sag, der var indbragt for Domstolen, angik prøvelse efter udlændingelovens § 50 a, men det, der fremgår af dommen, må også finde anvendelse, når spørgsmålet om udvisning første gang skal afgøres.

Det følger af dommen bl.a., at det forhold, at den pågældende er straffri som følge af utilregnelighed, "may have the effect of limiting the weight that can be attached to the first Maslov criterion [‘the nature and seriousness of the offence committed by the applicant’] in the overall balancing of interests required under Article 8 § 2 of the Convention" (præmis 194). På linje med anden praksis fra Menneskerettighedsdomstolen følger det også af dommen, at det som led i proportionalitetsvurderingen må indgå, hvilken varighed det indrejseforbud, der er knyttet til udvisningen, har, herunder om indrejseforbuddet er for bestandig, eller om det er tidsbegrænset (præmis 199). Ved denne proportionalitetsvurdering ses der ikke i Menneskerettighedsdomstolens praksis grundlag for, at det skal tillægges særskilt betydning, hvilke muligheder udlændingen ved indrejseforbuddets udløb kan antages at ville have for på ny at få opholdstilladelse. Dette må således bl.a. bero på de relevante regler på det pågældende tidspunkt.

Om den foreliggende sag bemærker Højesteret herefter:

T er som anført straffet for røveri og for legemsangreb af særlig rå, brutal eller farlig karakter begået i forning med andre efter forudgående aftale eller fælles forståelse. Han er også i 2012 straffet for røveri, ligesom han i 2016 er straffet for overtrædelse af straffelovens § 192 a, stk. 1, nr. 1 (overtrædelse af våbenlovgivningen under særligt skærpende omstændigheder) og i 2019 fundet skyldig i overtrædelse af straffelovens § 191, stk. 1 (overtrædelse af lovgivningen om euforiserende stoffer under særligt skærpende omstændigheder). Selv om det tidligere røveri blev begået, mens han var mindreårig, og forholdet vedrørende straffelovens § 191, stk. 1, var straffrit efter lovens § 16, stk. 1, finder Højesteret, at der er betydelig risiko for, at han også fremover vil begå kriminalitet, herunder personfarlig kriminalitet og narkotikakriminalitet,

hvis han ikke udvises. De foreliggende oplysninger om hans adfærd under den aktuelle indlæggelse på Psykiatrisk Center ... , hvor han er dømt til anbringelse, kan ikke føre til en anden vurdering. Han er ved dommene i 2016 og 2019 udvist betinget og dermed advaret om, at fortsat kriminalitet kan føre til ubetinget udvisning.

Over for det anførte står bl.a., at han i det nu foreliggende forhold er fundet straffri som følge af utilregnelighed på grund af sindssygdom, og at dette efter Menneskerettighedsdomstolens dom af 7. december 2021 skal indgå i den samlede vurdering efter konventionens artikel 8, stk. 2. Han har imidlertid trods sin sindssygdom været i stand til at deltage i røveriet efter forudgående aftale eller fælles forståelse med andre.

Om Ts øvrige personlige forhold fremgår det som anført af landsretten bl.a., at han er født i Irak og kom til Danmark som 2-årig. Han har forklaret, at han ikke har været i Irak siden sin indrejse i Danmark, og at han ikke har familie i Irak. Han har også forklaret, at han som barn talte arabisk, og at han stadig taler det lidt. Det må lægges til grund, at han ikke bor sammen med sin kæreste, men han er efter sin forklaring islamisk gift med hende og har stor tilknytning til hendes søn fra et tidligere forhold. Hans tilknytning til Danmark må således anses for meget stærkere end hans tilknytning til Irak.

Efter en samlet vurdering tiltræder Højesteret, at de hensyn, der taler for udvisning af T, er så tungtvæjende, at de har større vægt end de hensyn, som taler imod. Højesteret tiltræder i den forbindelse, at T ikke er helt uden forudsætninger for at klare sig i Irak, idet han har talt arabisk som barn og stadig taler det lidt, ligesom han, uanset at han i en periode af sin barndom var anbragt uden for hjemmet, må antages gennem sin familie i Danmark at have kendskab til skik og kultur i Irak. Det må lægges til grund, at hans familie og pårørende vil have mulighed for at opretholde kontakten med ham, herunder via telefon og internet.

Efter Menneskerettighedsdomstolens praksis har varigheden af et indrejseforbud betydning ved vurderingen af, om udvisning vil indebære et uproportionalt indgreb. T er som anført fundet straffri som følge af utilregnelighed på grund af sindssygdom såvel i den foreliggende sag som i sagen fra 2019, hvor han senest er betinget udvist, og hans tilknytning til Irak må anses for meget begrænset. På den baggrund finder Højesteret, at indrejseforbud for bestandig vil være et uproportionalt indgreb, og at indrejseforbuddets varighed i stedet bør fastsættes til 6 år, jf. udlændingelovens § 32, stk. 5, nr. 1.

Konklusion

Højesteret stadfæster landsrettens dom med den ændring, at indrejseforbuddets varighed fastsættes til 6 år.

Thi kendes for ret:

Landsrettens dom stadfæstes med den ændring, at T udvises af Danmark med indrejseforbud i 6 år.

Statskassen skal betale sagens omkostninger for landsret og Højesteret.